

Vihdoinkin perhevapaa!

Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen toimintakertomus 2018

Kaikkien Perheiden Suomi on vuosina 2013–2019 toimiva vaikuttamistyön hanke, jonka takana on Monimuotoiset perheet -verkosto ja sen kymmenen jäsenjärjestö¹. Kaikkien perheiden Suomi I -hanke toimi RAY:n rahoittamana vuosina 2013–2017 ja KPS II -hanke jatkaa edeltäjänsä työtä Sosiaali- ja terveysministeriön avustusyksikön rahoittamana vuosina 2017–2019.

Hankkeessa toimii kaksi täysipäiväistä työntekijää.

Hankkeen johtoryhmä kokoontui vuonna 2018 neljä kertaa koko päivän kokoukseen sekä kahdesti strategiapäiviin.

Vuonna 2018 hankkeessa on toteutettu seuraavia toimia:

- tekeillä olevaan perhevapaaudistukseen vaikutettiin siten, että monimuotoisten perheiden erityistilanteet ovat uudistuksen valmistelijoiden tiedossa
- viestittiin verkoston lapsilähtöisestä perhevapaamallista
- valmisteltiin verkoston viestit
 - maakuntavaaleihin 2018 (siirretty vuodelle 2019)
 - eduskuntavaaleihin 2019
- valmisteltiin järjestöiltä ja perheiltä kerätyn tiedon pohjalta työelämän haasteita ja hyviä käytäntöjä summaava ”Monimuotoiset perheet työelämässä” -materiaali, joka lähetettiin kommenteille työmarkkinajärjestöille. Saadun palautteen perusteella materiaalin toteuttamistapaa päädyttiin muuttamaan.
- Osallistuttiin puoluekokouksiin, puolueristeilyille ja muihin poliittisten vaikuttajien kokoontumisiin
- Kartoitettiin verkoston jatkosuunnitelmia, kerättiin siitä näkemykset johtoryhmältä sekä jäsenjärjestöjen hallituksilta ja tehtiin työntekijöiden yhteenveto eri vaihtoehdoista.
- Tavattiin edelliseen liittyen rahoittajan edustajia ja keskusteltiin verkoston tulevista rahoitusmahdollisuuksista.
- Toteutettiin verkoston järjestöjen hallitusten yhteinen tapaaminen syksyllä 2018.
- Työstettiin verkostolle strategia, arvopohja, talous- ja johtosääntö.
- toimitettiin Lapsi- ja perhepalvelu-uudistuksen kärkihankkeen ohjausryhmässä 2017 – 2019

¹ Verkoston järjestöt ovat Adoptioperheet ry, KÄPY – Lapsikuolemaperheet ry, Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, Familia ry, Perhehoitoliitto ry, Sateenkaariperheet ry, Suomen Monikkoperheet ry, Suomen nuoret lesket ry, Suomen Uusperheiden Liitto ry ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry.

- Tehtiin yhteistyötä monimuotoisia perheitä tutkivien tahojen sekä WeAll - tutkimushankkeen kanssa monitieteisen tutkimustiedon lisäämiseksi perheiden monimuotoisuudesta
- tehtiin yhteistyötä ammattikorkeakoulujen, ammattikoulujen, yliopistojen ja muiden oppilaitosten kanssa monimuotoisia perheitä koskevan tiedon saamiseksi osaksi perheitä kohtaavien ammattilaisten koulutusta
- Koulutettiin ammattilaisia sekä ammattiin opiskelevia niin yksittäisillä luennoilla kuin koko päivän AMK-kohtaisissa seminaareissa sekä kohdennetuissa koulutuksissa.
- osallistuttiin perheitä kohtaavien ammattilaisten kehittämispäiville, messuille ja seminaareihin
- toimittiin asiantuntijajäsenenä Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan miesjaostossa 2016–2019
- toimittiin asiantuntijajäsenenä Ev. lut. kirkon kasvatus- ja perheasiain neuvottelukunnassa 2017 - 2020
- Rakennettiin verkoston viestit lapsistrategian 2030 valmisteluprosessiin ja tavattiin lapsistrategian valmisteluprosessista vastaava henkilö

Verkoston yhteinen poliittinen vaikuttamistyö ja sen tulokset

- Vuoden 2018 aikana erilaisia poliittiseen vaikuttamiseen tähtäviä tapaamisia oli 110 (64 vuonna 2016).
- Heinäkuussa 2018 verkosto osallistui Suomi Areena -tapahtumaan.
- Yhteisiä lausuntoja tehtiin yhteensä 10 ja kannanottoja kolme (yksi yhteistyössä muiden lapsi- ja perhejärjestöjen kanssa)
- verkosto oli kutsuttuna lainvalmistelutyöhön liittyvissä erilaisissa kuulemisissa yhteensä 6 kertaa.
- Verkosto oli mukana taustoittamassa useita eri puolueiden puoluekokouksiin edenneitä aloitteita, joiden teemat olivat subjektiivinen päivähoito-oikeus, perhevapaaudistus sekä sijaissynnytysjärjestelyjen laillisten seurausten kartoittaminen Suomessa.
- Verkoston tavoitteet perhevapaiden yhdenvertaistamiseksi toteutuivat adoptioperheiden, yhden vanhemman perheiden sekä monikkoperheiden osalta.
- Verkoston osaltaan edistämä kansalaisaloite äitiyslainsäädäntöä oli eduskunnan äänestyksessä helmikuussa 2018 ja se hyväksyttiin selvin numeroin.
- Lain lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta kokonaisuudistus on toteutumassa. Lapset saavat tapaamisoikeuden sosiaalisten vanhempien kanssa ja oheishuoltajuus- ja huoltajuuden työnjakoasioista sopimien huoltajien kesken helpottuvat.
- Vuoroasumisesta on tulossa virallinen asumismuoto
- STM:n työryhmätyöskentelynä on selvitetty vuoroasumiseen liittyviä lainsäädännön muutostarpeita. Verkoston vaikuttamistyö jatkuu näiden toimenpiteiden osalta.

Perheiden palveluihin suunnattu vaikuttamistyö ja sen tulokset

Suurin osa palveluihin suunnatusta vaikuttamistyöstä kohdistui vuonna 2017 alkaneeseen LAPE-työskentelyyn. Hankkeen toimesta oltiin mukana LAPEN ohjausryhmätyöskentelyssä kuukausittain.

LAPE- työskentelyssä on käsitelty muun muassa:

- *Perhekeskustoimintamallia*, jossa lasten ja perheiden matalan kynnyksen palvelut yhdistetään joko konkreettisesti tai hallinnollisesti yhden katon alle.
- *Parisuhteen tukea*, jotta ennaltaehkäistäisiin eroja ja parannettaisiin perheiden hyvinvointia
- *Eropalvelujen kokonaisuudistusta*, jossa erotilanteiden palvelut pyritään saamaan perheille matalalla kynnyksellä, oikea-aikaisesti ja ennaltaehkäisevästi ja kaikkein hankalimpien ja pitkittyneiden huolto- ja tapaamisriitojen käsittely keskitetään erityisiin osaamiskeskuksiin
- *Lastensuojelun uudistustyötä*, jossa lastensuojelun rakenteita pyritään parantamaan, sijaishuollon toimintamalleja kehittämään sekä lastensuojelun painopistettä kokonaisuutena siirtämään ennaltaehkäisyn suuntaan
- *Koulun ja varhaiskasvatuksen kokonaisuutta*, jossa koulu ja varhaiskasvatus pyritään integroimaan vahvemmin osaksi lasten ja perheiden palveluverkostoa, jotta lapsilla olisi mahdollisimman turvallinen kasvuympäristö sekä tarvittaessa käytettävissään matalalla kynnyksellä tukea ja apua mahdollisiin pulmatilanteisiin
- *Maahanmuuttajien palveluita*, joiden yhteydessä on pyritty parantamaan kotoutumisen edellytyksiä ja tuomaan maahanmuuttajanäkökulmaa läpäisevästi kaikkiin lasten ja perheiden palveluihin.

Lisäksi verkosto on ollut mukana Lapsiystävällinen maakunta -pilottihanketta ja sen myötä osallistunut Suomen Unicefin laatimaan Lapsiystävällinen maakunta -ohjeistuksen kommentointiin.

Valtakunnalliset messut ja koulutustapahtumat

Valtakunnallisilla ammattilaisille suunnatuilla messuilla (11) ja pienemmissä koulutustapahtumissa oltiin vuoden aikana 40 kertaa.

Oppilaitosyhteistyötä jatkettiin Diakin ja Laurean kanssa, uutta yhteistyötä rakennettiin Kajaanin ammattikorkeakouluun. Saatu koulutus palaute kaikista vuoden koulutustapahtumista on kautta linjan ollut mainiota.

Työelämään kohdistuva vaikuttamistyö

Vuoden 2018 aikana Verkosto on valmistellut työelämään kohdistuvan vaikuttamisen ydinviestit ja vienyt niitä eteenpäin.

Verkosto on osallistunut työelämän tutkimuspäiville ja työterveyshoitajien valtakunnallisille luentopäiville erityisesti surujärjestöjen -teemoilla.

Kesällä 2018 verkosto ja työmarkkinakeskusjärjestöt (EK, KT, Akava, STTK ja SAK) järjestivät yhdenvertaisen työelämän puolesta lapsiperheille suunnatun tempauksen Narinkkatorilla Helsinki Priden yhteydessä.

Hallinto ja talous

Hanke on saanut STEA:n projektirahoituksen vuosille 2017-2019. Ulkopuolista rahoitusta ei ollut. Hankkeen menot olivat vuonna 2018 ennen tarkentuneita tilinpäätöslukuja noin 180 000 euroa. Hankkeen suurimmat kulut vuonna 2018 ovat henkilöstökuluja (94 500 e), tapahtumajärjestelykuluja (20 400 e), sekä osallistumismaksuja messuille ja tapahtumiin (11 500). Hankkeen taloustilannetta seurattiin johtoryhmässä ja tilinpäätöksen hyväksyy hallinnoivan järjestön hallitus.